

CAMELIA CIRCA – CHIRILĂ

**GHID DE LUCRU ÎN CADRUL ȘCOLII ONLINE
MODULUL LITERATURA ȘI CELELALTE ARTE**

- fișe de lucru pentru clasele a IX-a și a X-a-

Arad, 2021

LITERATURĂ ȘI CINEMATOGRAFIE

Citește informațiile de mai jos:

LITERATURĂ ȘI CINEMATOGRAFIE

Ce e un film?

- O succesiune de fotografii (fotograme) proiectate pe un ecran cu o viteză suficient de mare pentru a crea iluzia mișcării și a continuității
- Iluzia mișcării este dată de fenomenul de persistență a vederii (retiniană) = ochiul uman păstrează imaginea vizuală pentru o fracțiune de secundă după ce sursa a fost înlăturată

Cum interpretăm un film?

- Nivel narativ – povestea, acțiunile personajelor
- Nivel ideatic – ideile transmise prin evoluția personajelor, temele dezbătute, dezvoltarea unor episoade etc
- Nivel metaforic (simbolic) – simboluri, trimiteri culturale etc

ISTORIA FILMULUI

- 1. 1895 - LOUIS LUMIERE : *Ieșirea unui tren din uzinele Lumiere*
- <https://www.youtube.com/watch?v=1dgLEDdFddk>
- 2. 1902 – GEORGES MELIES: *Le voyage dans la lune*
- <https://www.youtube.com/watch?v=FrdVdKlxUk>
- 3. 1917 – CHARLIE CHAPLIN: *filmul artistic mut*
- <https://www.youtube.com/watch?v=tSSjliHrttQ>
- 4. 1927 – ALAN CROSLAND: *The Jazz Singer* (primul film vorbit)
- <https://www.youtube.com/watch?v=-iX2lg4eYwQ>
- 6. după 1948 – ecranizări remarcabile: *Julius Caesar* (1953), *Robinson Crusoe* (1952), *Aladin și lampa fermecată* (1945) etc
- <https://www.youtube.com/watch?v=10IsKhH-IMO>
- <https://www.youtube.com/watch?v=p-gRFMw5D3M>
- https://www.youtube.com/watch?v=SM4_cSK2fhE

ECRANIZĂRI ROMÂNEȘTI

- *Liviu Rebreanu: Ion, Răscoala, Ciuleandra, Pădurea Spânzuraților*
- *Marin Preda: Moromeții*
- *Ioan Slavici: Moara cu noroc, Pădureanca, Mara*
- *Ion Creangă: Amintiri din copilărie, Povestea lui Harap – Alb*
- *Mihail Sadoveanu: Dumbrava minunată*
- *Camil Petrescu: Ultima noapte de dragoste, întâia noapte de război*
- *G. Călinescu: Enigma Otiliei*
- *Titus Popovici: Străinul etc*

Exerciții:

1. Vizionează filmele de la linkurile propuse la rubrica ISTORIA FILMULUI.
2. Alege un singur film pe care să îl interpretezi pe cele trei niveluri completând coloanele din dreapta ale tabelului cu cerințele din coloanele din stânga:

TITLUL FILMULUI ALES:	
NIVELUL NARATIV: prezintă acțiunile personajelor în rezumat
NIVELUL IDEATIC: prezintă tema, motivele, principalele idei
NIVELUL METAFORIC: prezintă simboluri, trimiteri culturale la cărți, picturi celebre etc

LITERATURĂ ȘI CINEMATOGRAFIE. APLICAȚII

- Vizionează partea de început a filmului *Pădurea spânzuraților* , regia Liviu Ciulei.
 - <https://www.youtube.com/watch?v=57vzZ4GrZaA>
 - Identifică nivelurile de înțelegere prezente în fragmentul vizionat (narativ, ideatic, metaforic)

<i>Pădurea spânzuraților</i> , regia Liviu Ciulei	
NIVELUL NARATIV: prezintă acțiunile personajelor în rezumat
NIVELUL IDEATIC: tema,motivele, principalele idei

NIVELUL METAFORIC: <i>simboluri, trimiteri culturale la cărți, picturi celebre etc</i>

○ Scrie, în 6 – 7 rânduri, un text de promovare a filmului.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

○ Compară, în 20 – 30 de rânduri, modul în care se concretizează atmosfera în textul următor, ce reprezintă incipitul romanului *Pădurea spânzuraților* de Liviu Rebreanu, respectiv în transpunerea cinematografică vizionată anterior. Te vei referi la elementele pe care le-ai remarcat în prima fișă primită, elemente precum: *codul folosit, modul de comunicare, modul de receptare, dar și diferențele text literar vs. replici în film, metafore și imagini artistice vs. imagini filmate, muzică etc* :

Sub cerul cenușiu de toamnă ca un clopot uriaș de sticlă aburită, spânzurătoarea nouă și sfidătoare, înfiptă la marginea satului, întindea brațul cu ștreangul spre câmpia neagră, înțepată ici-colo cu arbori arămii. Supravegheați de un caporal scund, negricios, și ajutați de un țaran cu fața păroasă și roșie, doi soldați bătrâni săpau groapa, scuipându-și des în palme și hâcâind a osteneală după fiecare lovitură de târnăcop. Din rana pământului groparii zvârleau lut galben, lipicios...

Caporalul își răsucea mustățile și se uita mereu împrejur, cercetător și cu dispreț. Priveliștea îl supăra, deși căuta să nu-și dea pe față nemulțumirea. În dreapta era cimitirul militar, înconjurat cu sârmă ghimpată, cu mormintele așezate ca la paradă, cu crucile albe, proaspete, uniforme. În stânga, la câțiva pași, începea cimitirul satului, îngrădit cu spini, cu cruci rupte, putrezite, rare, fără poartă, ca și cum de multă vreme niciun mort n-ar mai fi intrat acolo și nici n-ar mai vrea să intre nimeni... Satul Zirin, cartierul diviziei de infanterie, se ascundea sub o pânză de fum și de paclă, din care de-abia scoteau capetele, sfioase și răsfirate vârfuri de pomi desfrunziți, câteva coperișe țuguiate de paie și turnul bisericii, spintecat de un obuz. Spre mieznoapte se vedeau ruinele gării și linia ferată ce închidea zarea ca un dig fără început și fără sfârșit. Șoseaua, însemnată cu o dungă dreaptă pe câmpul mohorât, venea din apus, trecea prin sat și se ducea tocmai pe front...

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

LITERATURĂ ȘI CINEMATOGRAFIE. CRONICA DE FILM

- Critica de film este analiza și evaluarea filmelor, fiind, în general, divizată în critică jurnalistică de film, care apare de obicei sub formă de articole în mass-media, scrise de jurnaliști și critică academică de film, care este caracteristică teoriei de film și publicată în jurnale și cărți de specialitate de către teoreticieni. (tiff.ro)
- *În mod obișnuit, cronica unui eveniment artistic conține:*
 - Date referitoare la acel eveniment (în cazul unei cronici muzicale, informații despre repertoriu, soliști, orchestră, dirijor, sala de concert; în cazul unei cronică de film, date despre regizor, scenarist, actori etc.); Încadrarea evenimentului comentat într-un curent, gen, școală etc; Succesul la public;
 - Judecări de valoare;
 - Judecări de gust.

Model de cronică de film. *Străinul*, regia Cristian Mungiu

Linkul spre film (pe care vă recomand din toată inima să-l vizionați, a fost filmat și în clădirea colegiului nostru, Colegiul Național *Moise Nicoară*): <https://www.youtube.com/watch?v=XS3XS3iEuZs>

Cronica filmului (scrisă de Mircea Alexandrescu):

La apariția sa pe ecran, pentru marele public, **Străinul** era într-un fel cunoscut și comentat. Existau în privința lui judecări de valoare, formulate dacă nu într-un consens,

cel puțin apropiate ca valoare estetică. Dar mai ales, spectatorul avea un punct de sprijin în romanul cu același nume, atât de valoroasă creație epică a lui Titus Popovici, prezentă în mintea și conștiința tuturor.

Pe de altă parte, un premiu special la primul festival național al filmului de la Mamaia, deschidea — odată cu legitima curiozitate — calea unui interes competent și exigent față de realizarea ecranului. Se poate spune așadar că, în filmul lui Mihai Iacob, există mai multe capete de consacrare și poate tot atâtea surse de criterii în aprecierea lui.

Scriitorul este cel dintâi adus în lumina analizei. Romanul s-a impus prin armonie, profunzime și forță de evocare a unei perioade ce avea să cunoască ample prefaceri sociale și al căror punct de pornire a fost 23 August 1944. Găsim în lucrarea literară o creștere dramatică urmărită și o profundă legare a relațiilor și ambianțelor în care ei apar, și pe care autorul proiectează traiectoriile principalilor săi eroi. Pe de altă parte, el are grija de a trata fondul, fresca socială, în așa fel încât să pregătească climatul unor momente de amplă angajare conflictuală. Destinul și biografia lui Andrei Sabin — un tânăr revoltat, de undeva din Ardeal, care trăiește atmosfera grea dar și lăncedă dinainte de 23 August din urbea sa provincială — se desenează și se compune cu logică și măiestrie. Tabloul relațiilor sociale dintre principalele personaje surprinde tendințele și contradicțiile lumii adăpostite între zidurile acestui târg.

Prima probă o avea de trecut deci scriitorul, chemat să izbutească o ecranizare a romanului său — lucru știut anevoios. Titus Popovici, conștient nu numai greutatea sarcinei sale scriitoricești, ci în mod deosebit dornic să asigure condițiile literare adecvate unei transpuneri pe peliculă, a dovedit o preocupare specială de a răspunde legilor scrisului pentru film. În acest scop, el a înlăturat din ecranizare mai întâi descripția vagă și a concentrat conflictul. Pe de altă parte, a găsit cu cale să întărească în bună măsură caracterele și să condenseze situațiile în care ele aveau să se demonstreze. În revolta adolescentului Sabin Andrei citești (în scenariu), pe lângă frământarea care-l va conduce să afle drumul adevăratei lupte, un romantism elevat care-l înobilează și-l face cuceritor. Evoluția prietenului său Lucian ni-l relevă pe acesta, în partea a doua a lucrării, într-o lumină care va face din el în mod neîndoielnic un Varga, cu tot ceea ce acest nume poate desemna ca profil uman. Drama tatălui lui Andrei este pregătită tocmai prin sublinierea purității sufletului său, calitate ce contrastează cu situațiile prin care trece el. Ecranizarea câștigă deci în precizie și concizie, două elemente ce ajută nespus transpunerii cinematografice. Acesteia îi revenea cu precădere sarcina de a se îngriji să asigure ritmul desfășurării și tensiunea al cărei apogeu trebuie să-l aflăm în final, odată cu împlinirea tânărului nostru erou — Sabin Andrei. Ca prezentă, acesta nu trebuie să cadă nicio clipă în plan secund căci prin el și prin toată evoluția sa avem prilejul să descifrăm o epocă întregă și un univers uman ilustrat prin planul prieteniei, al dragostei și luptei.

Mihai Iacob a compus în film atmosfera adusă de Titus Popovici în **Străinul**, precum țesătura de relații ce lega lumea invocată de el. Toate acestea el le-a deslușit — uneori poate prea pe îndelete — descriind prin imaginea filmată marele fundal și trecerile pe traiectorii diferite ale unor tipuri și caractere amplu descrise. Intersecțiile acestor traiectorii — care sunt tot atâtea puncte de conflict — se produc însă uneori cu o vizibilă pregătire de mizanscenă, ceea ce dăunează într-o măsură spontaneității și surprizei dramatice. Andrei își dă seama că ceva în lumea acelei vremi este găunos, putred. Interpretul Ștefan Iordache îl face pe tânăr să-și arate nemulțumirea, revolta, prea devreme, iar, din când în când, scapă din vedere puritatea personajului și focul său lăuntric, dorința de a afla cauza fenomenelor arborând prea adesea o atitudine de frondă în care anevoie poți citi motivele nemulțumirii.

Cele două părți ale filmului sunt ușor deosebite și ca stil și ca tratare, prima punând accentul pe dezvăluirea cu răbdare a lumii interioare a personajelor, o compunere caractereologică făcută cu migală. Cea de a doua, caută — dimpotrivă — să schimbe accentul pe animarea, pe dinamizarea fundalului social, dar aci în afară de Ștefan Ciobotărașu (tatăl lui Andrei) care trăiește profund și logic evoluția dramei cu o emoționantă dăruire artistică, acoperind, evident, restul aparițiilor, celelalte personaje purtătoare ale angajării dramatice se estompează în jocul larg al tumultului filmat. Apariția către final a acestui uriaș personaj care este masa populară readuce dimensiunea eroică a evocării lui Titus Popovici, care situează astfel în prim plan, în mod impresionant, un personaj, nou: poporul.

Dar realizarea lui Mihai Iacob, înfrângând sumedenie de dificultăți, și-a primit răsplata unei deosebite aprecieri, în primul rând pentru finețea cu care regizorul a știut să imprime densitatea și nuanțarea climatului de viață al lumii surprinsă de Titus Popovici, a unei lumi care cunoștea împărțirea pe clase, generatoare de inechitate și prejudecată, atât de dramatic răsfrântă în evoluția, conștiința și destinul lui Andrei Sabin și a lor lui. Pe de altă parte, Mihai Iacob a punctat cu un umor reținut, ridicolul ce se ascundea sub morga fanfaronică a unuia ca avocatul Varga (Gheorghe Măruță), a senatorului Varga (George Calboreanu), ca și iezuitismul ce se ascundea sub sutana preotului Potra (Fory Etterle).

Prin creațiile actoricești pe care le-a favorizat, regizorul și-a asigurat în filmul **Străinul** o galerie tipologică evocatoare a lumii și vremii, făcând prin aceasta să trăiască destul de puternic conflictul ecranizării lui Titus Popovici. Ștefan Ciobotărașu își adaptează mijloace laconice dar profunde spre a reda destinul tumultuos al bătrânului ceferist, lovit fără milă de asuprire și nedreptate. Creația actorului va rămâne, fără îndoială, pentru multă vreme un exemplu de concentrare și laconism expresiv. George Calboreanu își dezvăluie personajul — pe senatorul Varga — adăugând trăsături noi cu fiecare intrare în cadru. Fory Etterle ne sugerează cu finețe și știință, ipocrizia fără a recurge la mijloace de șarjă.

Sarcina actoricească a lui Ștefan Iordache nu era de loc mică în a-l reda pe Andrei Sabin și, în genere, interpretul s-a achitat cu multă conștiinciozitate și dăruire. Nu s-ar putea spune de pildă că n-a cuprins problematica rolului, ci poate doar că n-a atins bogăția lui interioară care i-ar fi sporit farmecul. Irina Petrescu în Sonia a evitat orice violentare a personajului, lăsându-ne să-i bănuim o inconsistență ce intră în datele acestui rol.

Șerban Cantacuzino l-a înzestrat pe Lucian Varga cu o sensibilitate aproape maladivă, prilejuindu-i să trăiască o dramă a deziluziei și pe planul dragostei, ca și pe cel al prieteniei cu Andrei. Drama lui rămâne și neconsumată și neexplicată de film, ceea ce nu înseamnă însă că tânărul actor n-a vădit o vibrație deosebită și o eleganță interpretativă.

Filmul lui Mihai Iacob, privit cu o distanțare pe care o impune aprecierea desprinsă de latura festivă a apariției lui pe ecrane, prezintă o seamă de factori însemnați. Prin căutările, prin amploarea și prin nivelul la care se situează, el devine pilduitor pentru etapa pe care o parcurge acum cinematografia noastră. El rămâne așadar, ca una din elaborările cinematografice ce presupun o mai amplă gândire și o mai vastă știință a compoziției în film. Pe de altă parte, pentru Mihai Iacob, un regizor tânăr, filmul demonstrează o maturizare a mijloacelor, ca și o mai mare siguranță în arta și meseria pe care o presupune această îndeletnicire. Discutarea filmului, a oricărui film în această etapă a creației cinematografice, trebuie făcută așadar cu sporul de exigență corespunzător sporului artistic ce s-a înregistrat.

(Cinema nr. 8, august 1964, <http://aarc.ro/articol/strinul-cronic-de-film>)

Iată câteva întrebări la care să răspunzi înainte de a scrie cronică de film.

1. ÎNTREBĂRI DE BAZĂ:

- ✓ Care este titlul filmului?
- ✓ Cine este regizorul filmului?
- ✓ Ce fel de film este?
- ✓ Despre ce este filmul?
- ✓ Ce personaje te-au impresionat și ce personaje nu te-au impresionat?
- ✓ Ți-a plăcut filmul?
- ✓ Dacă da, de ce?
- ✓ Dacă nu, de ce?
- ✓ Pe cine crezi că ar impresiona filmul?
- ✓ De ce?
- ✓ Cui i-ai recomanda filmul?
- ✓ De ce?

2. ÎNTREBĂRI PRELIMINARE SCRIERII CRONICII:

- **CE?**
 - Ce film ai văzut?
 - Caută și adună informații despre titlul filmului (care este titlul original al filmului?)
 - Despre ce e filmul?
 - Ce gen e filmul?
 - Ce semnificație/semnificații are filmul?
- **UNDE? / CÂND?**
 - Când și unde a fost produs filmul?
 - De către cine?
 - Caută și adună informații despre istoria filmului - timp și spațiu. Când are loc acțiunea din film? Poți identifica timpul acțiunii din film?
 - Observă timpul filmului, de la zi și noapte, anotimpuri, până la perioade mari de timp (ani, decade, veacuri, secole, milenii). Este timp trecut, prezent sau viitor sau combinații între ele?
 - Este un loc și/sau timp universal ?
 - Ce importanță au pentru film și ce impact au asupra ta aceste aspecte ?
 - Unde are loc acțiunea din film?
 - Poți identifica spațiul acțiunii din film?
 - Observă spațiul filmului, inclusiv obiectele și oamenii care populează acel spațiu, și obține informații despre spațiul prezentat.
- **CINE?**
 - Cine este regizorul filmului?
 - Cine este scenaristul filmului?
 - Cine este actorul principal?
 - Dar cei secundari?
 - Există actori în film?
 - Ce îți spune interpretarea actorilor?
 - Cine mai joacă un rol esențial în echipa filmului?
 - Ce îți spune imaginea filmului?
 - Ce îți spun muzica și sunetul filmului?
 - Cine crezi că va fi impresionat de film? De ce?

.....
.....
.....

TEXTUL MULTIMODAL. AFIȘUL DE FILM

Privește cu atenție afișul atașat, ce reprezintă informații referitoare la o ecranizare și răspunde cerințelor din partea stângă a tabelului:

Observarea imaginii	
1. Ce îți atrage atenția la prima vedere?
2. Ce culori predomină?
3. Prin ce elemente e creată atmosfera?
4. Ce atitudine are personajul? Ce statut moral, psihologic, social se poate contura pe baza imaginii?
Înțelegerea / explorarea imaginii	
1. Notează data la care a fost lansat filmul prezentat pe afiș.
2. Precizează numele distribuitorului filmului.
3. Explică ce rol are precizarea numelui actorului ce interpretează unul dintre personajele secundare ale filmului.
Interpretarea imaginii	
1. Prezintă, în cel mult 10 rânduri, relația dintre imaginea de pe afiș și titlul filmului.
2. Cum încearcă afișul să atragă spectatorul de film? Pe tine te convinge? De ce?

sursă imagine: <https://blogdecitit.wordpress.com/2012/08/27/alice-in-wonderland-2010/>

SĂ REDESCOPERIM ȘI SĂ SCRIEM UN TEXT DRAMATIC!

Cum arată un text dramatic...

1. Structură pe acte și scene

ACTUL I

← Acte și scene. Actele schimbă decorul, scenele schimbă personajele

(O anticameră bine mobilată. Ușă în fund cu două ferestre mari de laturi. La dreapta, în planul din fund o ușă, la stânga altă ușă, în planul din față. În stânga, planul întâi, canapea și un fotoliu)

Scena I

TIPĂTESCU, puțin agitat, se plimbă cu „Răcnetul Carpaților” în mână; e în haine de odaie; **PRISTANDA** în picioare, mai spre ușă, stă rezemat în sabie

TIPĂTESCU (terminând de citit o frază din jurnal) : „...Rușine pentru orașul nostru să tremure în fața unui om!... Rușine pentru guvernul vitreg, care dă unul din cele mai frumoase județe ale României pradă în ghearele unui vampir!...” (indignat) Eu vampir, 'ai?... Caraghioz!

PRISTANDA (asemenea) : Curat caraghioz!... Pardon, să iertați, coane Fănică, că întreb: bambir... ce-i aia, bampir?

TIPĂTESCU: Unul... unul care sugă sângele poporului... Eu sug sângele poporului!... (...)

2. Indicații scenice

ACTUL I

(O anticameră bine mobilată. Ușă în fund cu două ferestre mari de laturi. La dreapta, în planul din fund o ușă, la stânga altă ușă, în planul din față. În stânga, planul întâi, canapea și un fotoliu)

Scena I

Indicații scenice

TIPĂTESCU, puțin agitat, se plimbă cu „Răcnetul Carpaților” în mână; e în haine de odaie; *PRISTANDA* în picioare, mai spre ușă, stă rezemat în sabie

TIPĂTESCU (terminând de citit o frază din jurnal) : „...Rușine pentru orașul nostru să tremure în fața unui om!... Rușine pentru guvernul vitreg, care dă unul din cele mai frumoase județe ale României pradă în ghearele unui vampir!...” (indignat) Eu vampir, 'ai?... Caraghioz!

PRISTANDA (asemenea) : Curat caraghioz!... Pardon, să iertați, coane Fănică, că întreb: bambir... ce-i aia, bampir?

TIPĂTESCU: Unul... unul care sugă sângele poporului... Eu sug sângele poporului!... (...)

3. Numele personajelor

ACTUL I

(O anticameră bine mobilată. Ușă în fund cu două ferestre mari de laturi. La dreapta, în planul din fund o ușă, la stânga altă ușă, în planul din față. În stânga, planul întâi, canapea și un fotoliu)

Scena I

TIPĂTESCU, puțin agitat, se plimbă cu „Răcnetul Carpaților” în mână; e în haine de odaie; *PRISTANDA* în picioare, mai spre ușă, stă rezemat în sabie

TIPĂTESCU (terminând de citit o frază din jurnal) : „...Rușine pentru orașul nostru să tremure în fața unui om!... Rușine pentru guvernul vitreg, care dă unul din cele mai frumoase județe ale României pradă în ghearele unui vampir!...” (indignat) Eu vampir, 'ai?... Caraghioz!

PRISTANDA (asemenea) : Curat caraghioz!... Pardon, să iertați, coane Fănică, că întreb: bambir... ce-i aia, bampir?

TIPĂTESCU: Unul... unul care sugă sângele poporului... Eu sug sângele poporului!...

PRISTANDA: Dumneata sugi sângele poporului!... Aoleu!

TIPĂTESCU: Mișel!

PRISTANDA: Curat mișel!

TIPĂTESCU: Murdar!

PRISTANDA: Curat murdar!

Personajele, al căror nume e urmat de : și de replică!

4. Didascalii

ACTUL I

(O anticameră bine mobilată. Ușă în fund cu două ferestre mari de laturi. La dreapta, în planul din fund o ușă, la stânga altă ușă, în planul din față. În stânga, planul întâi, canapea și un fotoliu)

Scena I

TIPĂTESCU, puțin agitat, se plimbă cu „Răcnetul Carpaților” în mână; e în haine de odaie; *PRISTANDA* în picioare, mai spre ușă, stă rezemat în sabie

TIPĂTESCU (terminând de citit o frază din jurnal) : „...Rușine pentru orașul nostru să tremure în fața unui om!... Rușine pentru guvernul vitreg, care dă unul din cele mai frumoase județe ale României pradă în ghearele unui vampir!...” (indignat) Eu vampir, 'ai?... Caraghioz!

PRISTANDA (asemenea) : Curat caraghioz!... Pardon, să iertați, coane Fănică, că întreb: bambir... ce-i aia, bampir?

TIPĂTESCU: Unul... unul care sugă sângele poporului... Eu sug sângele poporului!...

PRISTANDA: Dumneata sugi sângele poporului!... Aoleu!

TIPĂTESCU: Mișel!

PRISTANDA: Curat mișel!

TIPĂTESCU: Murdar!

PRISTANDA: Curat murdar!

Didascalii (indicații scenice), care indică actorilor tonalitatea, gesturile, mimica, atitudinea pe scenă.

5. Dialogul dramatic

ACTUL I

(O anticameră bine mobilată. Ușă în fund cu două ferestre mari de laturi. La dreapta, în planul din fund o ușă, la stânga altă ușă, în planul din față. În stânga, planul întâi, canapea și un fotoliu)

Scena I

TIPĂTESCU, puțin agitat, se plimbă cu „Răcnetul Carpaților” în mână; e în haine de odaie;

PRISTANDA în picioare, mai spre ușă, stă rezemat în sabie

TIPĂTESCU (terminând de citit o frază din jurnal) : „...Rușine pentru orașul nostru să tremure în fața unui om!... Rușine pentru guvernul vitreg, care dă unul din cele mai frumoase județe ale României pradă în ghearele unui vampir!...” (indignat) Eu vampir, 'ai?... Caraghioz!

PRISTANDA (asemenea) : Curat caraghioz!... Pardon, să iertați, coane Fănică, că întreb: bambir... ce-i aia, bampir?

TIPĂTESCU: Unul... unul care sugă sângele poporului... Eu sug sângele poporului!...

PRISTANDA: Dumneata sugi sângele poporului!... Aoleu!

TIPĂTESCU: Mișel!

PRISTANDA: Curat mișel!

TIPĂTESCU: Murdar!

PRISTANDA: Curat murdar!

Replicile personajelor. (Dialog.)

Ai reținut ce reprezintă fiecare culoare?

ACTUL I

(O anticameră bine mobilată. Ușă în fund cu două ferestre mari de laturi. La dreapta, în planul din fund o ușă, la stânga altă ușă, în planul din față. În stânga, planul întâi, canapea și un fotoliu)

Scena I

TIPĂTESCU, puțin agitat, se plimbă cu „Răcnetul Carpaților” în mână; e în haine de odaie; PRISTANDA în picioare, mai spre ușă, stă rezemat în sabie

TIPĂTESCU (terminând de citit o frază din jurnal) : „...Rușine pentru orașul nostru să tremure în fața unui om!... Rușine pentru guvernul vitreg, care dă unul din cele mai frumoase județe ale României pradă în ghearele unui vampir!...” (indignat) Eu vampir, 'ai?... Caraghioz!

PRISTANDA (asemenea) : Curat caraghioz!... Pardon, să iertați, coane Fănică, că întreb: bambir... ce-i aia, bampir?

TIPĂTESCU: Unul... unul care suge sângele poporului... Eu sug sângele poporului!...

PRISTANDA: Dumneata sugi sângele poporului!... Aoleu!

TIPĂTESCU: Mișel!

PRISTANDA: Curat mișel!

TIPĂTESCU: Murdar!

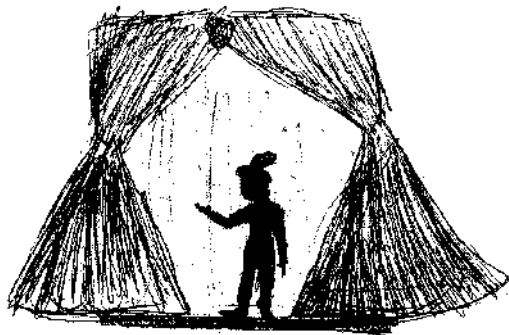
PRISTANDA: Curat murdar!

Pentru început, trebuie.....

- ★ Să hotărăști unde va avea loc acțiunea scenică.
- ★ Scrie o introducere scurtă care să descrie spațiul, eventual pune și un indice temporal.

Apoi gândește-te la.....

- Decide care vor fi personajele
- Scrie la început o scurtă descriere a fiecăruia
- Păstrează numărul personajelor principale cât mai mic cu putință
- Oferă personajelor trăsături distinctive

sursă imagine: <http://www.isjarad.ro/RED/Camelia%20CircaChiril%C4%83%20RED..pdf>

E momentul să punem o problemă....

- Acțiunea ar trebui să-ți fie cunoscută pe momente înainte să începi să o scrii
- Ar trebui să ai în minte diferite scene ale acțiunii
- Dialogul trebuie să spună povestea
- Actele schimbă decorul, scenele schimbă personajele
- Păstrează linia poveștii simplă și clară!

Reguli...

- Pune alineat de fiecare dată când un alt personaj vorbește
- Pune numele personajului în stânga, urmat de două puncte: **Petru:**

- Dă indicații personajelor între paranteze (*poți folosi și italicele*): (*Deschizând ușa pentru ca regele să intre.*)

Cuvintele dintre paranteze nu sunt rostite.

De exemplu... SCUFIȚA ROȘIE

Lista personajelor:

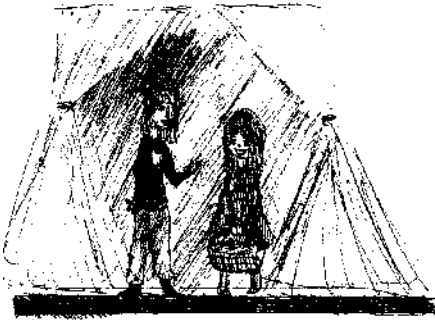
Mama: o doamnă agitată, purtând un șorț de bucătărie

Scufița Roșie: o fetiță care poartă o mantie roșie cu o glugă. Bună și săritoare.

Bunica: O bătrânică bolnavă

Lupul: ...

Pădurarul:...

ACTUL I

În bucătărie, Mama împachetează un coș pe masă, în timp ce Scufița Roșie își pune scufița în cap.

Mama: (fermă) Ai grijă cum duci coșul, să nu strici prăjiturile.

SR: (cuminte) Desigur, mamă, sunt atât de frumos decorate... N-aș vrea să le stric.

sursă imagine: <http://www.isjarad.ro/RED/Camelia%20CircaChiril%C4%83%20RED..pdf>

Mama: Știi drumul? Am fost de atâtea ori împreună, ar trebui să-l știi.

SR: Da, mamă, știu drumul.

Mama: Asigură-te că nu te abați de la drum, ca să nu te rătăcești și să nu te pierzi!.

SR: Nu, mamă! Voi respecta cărarea.

Mama: Și nu vorbi cu străinii!

SR: Nu voi vorbi. (Ca pentru sine, cu fața spre public.) De parcă ar fi vreunul prin pădure.

Mama: (Dându-i coșul și pupând-o pe frunte) Ai grijă și transmite-i bunicii dragostea mea. Spune-i că voi trece mâine pe la ea.

SR: (Cu mâna pe clanța ușii, întorcându-și fața spre mama ei) Mă întorc curând. La revedere!

Mama: La revedere, draga mea! Ai grijă! (Încet, pentru sine) Sper că va fi bine. Nu-mi place să o știu singură în pădure. Nu se știe niciodată ce se poate întâmpla!

LA TREABĂ!

Scrie scena următoare, când Scufița îl întâlnește pe lup, în drum spre bunica.

- Respectă formatul din Actul I
- Introdu scena
- Dialogul
- (indicații scenice)

Dacă vrei, poți realiza textul în versuri! Sau poți crea un text pe o altă temă!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SĂ NE REAMINTIM ȘI SĂ FIXĂM GENUL DRAMATIC!

1. Te invit să dai click la linkul de mai jos pentru a asculta explicațiile referitoare la genul dramatic:

https://www.voki.com/site/pickup?scid=16148900&chsm=0f07473a299cfc14d71cde2e33472a75&fbclid=IwAR2SSZHIVcfG0wK2O8vYnVI8egjFeMbcy62kA1Rw_eCVKnyx96wVInS6hA8#.XnADOBzeOP4.facebook

Modul de expunere predominant:

- - personajele textului dramatic comunică prin intermediul **dialogului dramatic** și a **monologului dramatic**, autorul neintervenind decât în **indicațiile scenice** (regizorale).
- - indicațiile de regie, scenice, se numesc **didascalii**. Indicațiile scenice apar între paranteze și se referă la acțiunea personajelor, la gesturi, la decor, lumini, tonul personajelor, costume, etc.
- **Conflict**: confruntarea dintre două forțe contrare (două personaje, două idei, două viziuni asupra lumii, etc)
- **Act**: diviziune a textului sau spectacolului dramatic, care are unitate de timp, spațiu și acțiune, marcat în spectacol prin ridicarea și coborârea cortinei.
- **Scenă**: subdiviziune a textului sau spectacolului dramatic, respectiv diviziune a actului, care înregistrează orice modificare care are loc pe scena fizică a spectacolului (intrarea, ieșirea unui personaj).

2. Pentru a verifica lectura textului, rearanjează replicile de mai jos în tabel, în funcție de actul din care fac parte și notează cărui personaj aparține fiecare:

- *Rușine pentru guvernul vitreg, care dă unul din cele mai frumoase județe ale României pradă în ghearele unui vampir!...*
- *Ori să se revizuiască primesc, dar să nu se schimbe nimica, ori să nu se revizuiască primesc, dar să se schimbe pe ici – colo, prin punctele esențiale!*
- *Curat caraghioz!... Pardon, să iertați, coane Fănică, că întreb: bampir... ce-i aia, bampir?*
- *D-voastră, adică noi, suntem cetățeni, domnule, suntem onorabili... Mai ales noi trei suntem stâlpii puterii: proprietari, membrii Comitetului permanent, ai Comitetului electoral, ai Comitetului școlar, ai Comitetului pentru statua lui Traian, ai Comișiei agricole și eșetera. Noi votăm pentru candidatul pe care-l pune pe tapet partidul întreg... pentru că de la partidul întreg atârnă binele țării și de la binele țării atârnă binele nostru...*
- *Dar aste două zile cum am trăit eu?... Ce strângere continuă de inimă! Ce frică! Ce tortură!... Fiecare persoană care-mi iese înaintea, fiecare figură pe care o văz, fiecare mișcare ce se face în jurul meu, îmi zdrobește toată puterea...*

ACTUL	REPLICA	PERSONAJUL
Actul I		
Actul II		
Actul III		
Actul IV		

3. Vizionează dramatizarea textului la linkul de mai jos, apoi notează asemănările și deosebirile text – spectacol în tabelul de mai jos:

<https://www.youtube.com/watch?v=-s0u81aDBLE>

ASEMĂNĂRI	DEOSEBIRI

SĂ NE REAMINTIM ȘI SĂ FIXĂM SPECIA COMEDIA!

4. Comedia are următoarele trăsături:

Specia	Personajul	Conflictul	Deznodământ	Registrul stilistic	Definiție, apariție, reprezentanți
C O M E D I A	<ul style="list-style-type: none"> • burghez, de rând (condiție socială) • defecte de caracter 	<ul style="list-style-type: none"> • slab • cu soluții rapide și uneori facile 	<ul style="list-style-type: none"> • comic • fericit • cu soluție 	<ul style="list-style-type: none"> • oral • ironic • satiric • comic = categorie estetică ce desemnează un fenomen care provoacă râsul ; bazat pe un contrast între esență și aparență, între frumos și urât, valoare și nonvaloare, scop și mijloace, vechi și nou, viu și mecanic, intenție și realizare, efort și rezultat. Tipuri de comic: <ul style="list-style-type: none"> - comicul de limbaj; - comicul de situație; - comicul de nume; - comicul de caractere - comicul de moravuri 	<ul style="list-style-type: none"> • specie a genului dramatic, în versuri sau proză, caracterizată prin acțiunea comică și deznodământul vesel; apare în Grecia antică, în sec. V – VI î. H. <i>Reprezentanți:</i> Menandru, Plautus, Aristofan; Moliere, Cehov, Shakespeare, Alecsandri, Caragiale; T. Mușatescu, Gh. Ciprian

5. Azi vei parcurge lectura unor secvențe dramatice din comedia *O scrisoare pierdută* de I. L. Caragiale. Vei completa apoi tabelul de la exercițiul următor cu elementele specifice acestei specii și cu exemple (cuvinte, expresii, enunțuri) tipurile de comic prezente în text :

O SCRISOARE PIERDUTĂ *comedie în patru acte*

de Ion Luca Caragiale

PERSOANELE

ȘTEFAN TIPĂTESCU, prefectul județului

AGAMEMNON DANDANACHE, vechi luptător de la 48

ZAHARIA TRAHANACHE, prezidentul Comitetului permanent, Comitetului electoral, Comitetului școlar, Comițiului agricol și al altor comitete și comiții

TACHE FARFURIDI, avocat, membru al acestor comitete și comiții
IORDACHE BRÂNZOVENESCU, asemenea
NAE CAȚAVENCU, avocat, director-proprietar al ziarului *Răcnetul Carpaților*, prezident-fundator al Societății enciclopedice-cooperative "Aurora economică română"
IONESCU, institutor, colaborator la acel ziar și membru al acestei societăți
POPESCU, asemenea
GHIȚĂ PRISTANDA, polițaiul orașului
UN CETĂȚEAN TURMENTAT
ZOE TRAHANACHE, soția celui de mai sus
UN FECIOR
ALEGĂTORI, CETĂȚENI, PUBLIC

Citește textul de mai jos:

ACTUL I

(O anticameră bine mobilată. Ușă în fund cu două ferestre mari de laturi. La dreapta, în planul din fund o ușă, la stânga altă ușă, în planul din față. În stânga, planul întâi, canapea și un fotoliu)

Scena I

TIPĂTESCU, puțin agitat, se plimbă cu „Răcnetul Carpaților” în mână; e în haine de odaie; PRISTANDA în picioare, mai spre ușă, stă rezemat în sabie.

TIPĂTESCU (terminând de citit o frază din jurnal) : „...Rușine pentru orașul nostru să tremure în fața unui om!... Rușine pentru guvernul vitreg, care dă unul din cele mai frumoase județe ale României pradă în ghearele unui vampir!...” (indignat) Eu vampir, 'ai?... Caraghioz!

PRISTANDA (asemenea) : Curat caraghioz!... Pardon, să iertați, coane Fănică, că întreb: bambir... ce-i aia, bampir?

TIPĂTESCU: Unul... unul care sugă sângele poporului... Eu sug sângele poporului!...

PRISTANDA: Dumneata sugă sângele poporului!... Aoleu!

TIPĂTESCU: Mișel!

PRISTANDA: Curat mișel!

TIPĂTESCU: Murdar!

PRISTANDA: Curat murdar!

TIPĂTESCU: Ei! nu s-alege!

PRISTANDA: Nu s-alege!

TIPĂTESCU: Cu toată dăscălimba dumnealui, cu toată societatea moftologică a dumnealui... degeaba! să-mi rază mie mustățile!

PRISTANDA: Și mie!

TIPĂTESCU: Dar în sfârșit, las-o asta! lasă-l să urle ca un câine!

PRISTANDA: Curat ca un câine!

TIPĂTESCU: Începuseși să-mi spui istoria de aseară. (șade)

PRISTANDA: Cum vă spuneam, coane Fănică (se apropie), aseară, ațipisem nițel după-masă, precum e misia noastră... că acuma dumneavoastră știți că bietul polițai n-are și el ceas de mâncare, de băutură, de culcare, de sculare, ca tot creștinul...

TIPĂTESCU: Firește...

PRISTANDA: Și la mine, coane Fănică, să trăiți! greu de tot... Ce să zici? Familie mare, renumerație mică, după buget, coane Fănică. Încă d-aia nevastă-mea zice: „Mai roagă-te și tu de domnul prefectul să-ți mai mărească leafa, că te prăpădești de tot!...” Nouă copii, coane Fănică, să trăiți! nu mai puțin... Statul n-are idee de ce face omul acasă, ne cere numai datoria; dar de! nouă copii și optzeci de lei pe lună: familie mare, renumerație mică, după buget.

TIPĂTESCU (zâmbind) : Nu-i vorbă, după buget e mică, așa e... decât tu nu ești băiat prost; o mai cârpești, de ici, de colo; dacă nu curge, pică... Las' că știm noi!

PRISTANDA: Știți! Cum să nu știți, coane Fănică, să trăiți! tocma' dumneavoastră să nu știți!

TIPĂTESCU: Și nu-mi pare rău, dacă știi să faci lucrurile cuminte: mie-mi place să mă servească funcționarul cu tragere de inimă... Când e om de credință...

PRISTANDA: De credință, coane Fănică, să trăiți!

TIPĂTESCU: Nu mă uit dacă se folosește și el cu o para, două... mai ales un om cu o familie grea.

PRISTANDA: Nouă suflete, coane Fănică, nouă, și renumerație...

TIPĂTESCU: După buget!...

PRISTANDA: Mică, sărut mâna, coane Fănică.

TIPĂTESCU: Lasă, Ghiță, cu steagurile de alaltăieri ți-a ieșit bine; ai tras frumușel condeiul.

PRISTANDA (uitându-se pe sine și râzând) : Curat condei! (luându-și numaidecât seama, naiv) Adicăte, cum condei, coane Fănică?...

TIPĂTESCU: Contul jidanului s-a plătit la Comitet pe patruzeci și patru de steaguri...

PRISTANDA (naiv) : Da.

TIPĂTESCU: Ei?... s-a pus patruzeci și patru de steaguri?

PRISTANDA (cu tărie) : S-a pus, coane Fănică, s-a pus... Poate unul-două să le fi dat vântul jos... da' s-a pus...

TIPĂTESCU: Patruzeci și patru?

PRISTANDA: Patruzeci și patru în cap, coane Fănică.

TIPĂTESCU (râzând) : Nu umbla cu mofturi, Ghiță. Nu m-am plimbat eu la luminație în trăsura cu Zoe și cu nenea Zaharia în tot orașul? Tocmai ea, cum e glumeață, zice: „ia să-i numărăm steagurile lui Ghiță...”

PRISTANDA (mâhnit) : Îmi pare rău! tocmai coana Joițica, tocmai dumneei, care de!... să ne așteptăm de la dumneei la o protecție...

TIPĂTESCU: Apoi, ea n-a zis-o cu răutate, a zis-o de glumă. Nu știe și nenea Zaharia și ea că ești omul nostru...

PRISTANDA: Al dumneavoastră, coane Fănică, și al coanii Joițichii, și al lui conul Zaharia... Ei? și le-ați numărat, coane Fănică?... Ei? așa e? patruzeci și patru...

TIPĂTESCU: Vreo paispce... cînspe.

PRISTANDA: Apoi să le numărăm, coane Fănică; să le numărăm: două la prefectură.

TIPĂTESCU: Două...

PRISTANDA: Două pe piața lui 11 Fevruarie...

TIPĂTESCU: Patru...

PRISTANDA (căutând în gând) : Două la primărie...

TIPĂTESCU: Șase...

PRISTANDA (același joc) : Unul la școala de băieți...

TIPĂTESCU: Șapte...

PRISTANDA: Unul... la școala de fete...

TIPĂTESCU: Opt...

PRISTANDA: Unul la spital...

TIPĂTESCU: Nouă...

PRISTANDA: Două... la catrindală, la Sf. Nicolae...

TIPĂTESCU: Unsprezece.

PRISTANDA: Două la prefectură... paispce...

TIPĂTESCU (râzând) : Le-ai mai numărat pe ale de la prefectură.

PRISTANDA: Nu, coane Fănică, să trăiți! (continuă repede, pe nerăsuflăte) Două la primărie, optspce, patru la școli, douăzeci și patru, două la catrindală la Sf. Nicolae, treizeci...

TIPĂTESCU (râzând) : Le-ai mai numărat o dată pe toate astea și aduni rău...

PRISTANDA: Doamne păzește, coane Fănică, să trăiți, patruzeci și patru, în cap... patruzeci și patru... Cum zic, unul-două, poate vântul... ori cine știe...

TIPĂTESCU (râzând) : Ghiță... apoi nu mă orbi de la obraz așa.

PRISTANDA (schimbând deodată tonul, umilit și naiv) : Famelie mare... renumerație după buget mică...

TIPĂTESCU (uitându-se la ceas) : Ia să lăsăm steagurile, Ghiță...

PRISTANDA: Curat să le lăsăm, coane Fănică.

TIPĂTESCU: Spune odată istoria de-aseară, că mă grăbesc.

PRISTANDA: Bine ziceți, coane Fănică. Aseară pe la zece și jumătate, mă duc acasă, îmbuc ceva și mă dau așa pe-o parte să ațipesc numai un minuțel, că eram prăpădit de ostenit de la foc. Nevasta zice, pardon: „Dezbracă-te, Ghiță, și te culcă”. Eu, nu; eu, la datorie, coane Fănică, zi și noapte la datorie. Așa, mă scol cam pe la douăsprezece fără un sfert și, pardon, mă dezbrac de mondir, scoț chipiul, mă-mbrac țivilește și plec... la datorie, coane Fănică. Până să plec se făcuse vreo unul după douăsprezece. O iau prin dosul primăriei, și apuc pe maidan ca să ies la bariera „Unirii”. Când dau să trec maidanul, văz lumină la ferestrele de din dos ale lui d. Nae Cațavencu, și ferestrele vraiește. Ulucile înalte... dacă te sui pe uluci, poți intra pe fereastră în casă. Eu, cu gândul la datorie, ce-mi dă în gând ideea? zic: ia să mai ciupim noi ceva de la onorabilul, că nu strică... și binișor, ca o pisică, mă sui pe uluci și mă pui s-ascult: auzeam și vedeam cum v-auz și m-auziți, coane Fănică, știți, ca la teatru.

ACTUL II

(Același salon)

SCENA I

TRAHANACHE, FARFURIDI și BRÂNZOVENESCU (stau împrejurul unei mese rotunde, studiind listele electorale; fiecare are câte un creion colorat în mână)

BRÂNZOVENESCU Șaizeci și nouă cu roșu, buni,... unsprezece cu albastru... ai lor...

FARFURIDI Doisprezece...

TRAHANACHE Ai puțintică răbdare... unu, doi, cinci... șapte... zece... unsprezece.

FARFURIDI Doisprezece...

TRAHANACHE Cu Ienache Siripeanu.

BRÂNZOVENESCU Nici nu mai are drept de vot, de cât și-a măritat fata... Nu i-a dat casele de zestre? Ei? Dacă votează, merge la pușcărie onorabilul.

TRAHANACHE Ai puțintică răbdare... Da' dacă-l putem aduce să voteze cu noi?

FARFURIDI Altă vorbă... Să voteze cu noi, e ușor; are procesul cu epitropia bisericii, săptămâna viitoare... dar să voteze cu noi? Adică cum să voteze cu noi?...

BRÂNZOVENESCU Adică cum să voteze cu noi?

TRAHANACHE Să voteze cu noi.

BRÂNZOVENESCU Nu pricepi, neică Zahario, vorba noastră? Adică "noi", partidul nostru, pentru cine votăm noi, pentru cine lucrăm noi? Noi încă nu știm...

TRAHANACHE Mă rog, aveți puțintică...

FARFURIDI Nu știm...

TRAHANACHE Mă rog, aveți...

FARFURIDI Ba eu merg și mai departe și zic, cum ziceam lui amicul meu Brânzovenescu: mă tem de trădare...

TRAHANACHE Cum de trădare?

BRÂNZOVENESCU De-aia noi astăzi când am mirosit ceva cumva...

FARFURIDI Ceva cumva...

TRAHANACHE Ceva cumva?

BRÂNZOVENESCU Dacă e ceva la mijloc...

FARFURIDI Ceva la mijloc...

TRAHANACHE Ceva la mijloc?

FARFURIDI Da, așa, dacă e trădare, adică dacă o cer interesele partidului, fie.

BRÂNZOVENESCU Dar cel puțin s-o știm și noi! (*Trahanache vrea să-i întrerupă, fără să izbutească.*)

FARFURIDI Pentru că eu am zis-o cu străbunii noștri, cu Mircea cel Bătrân și cu Vlad Țepeș, neică Zahario: îmi place trădarea, dar...

TRAHANACHE Mă rog, ai puțintică...

BRÂNZOVENESCU Ce răbdare, neică Zahario! Nu mai e vreme de așa lucru. Astă-seară e întrunire?

FARFURIDI Mâine începe alegerea?

TRAHANACHE Da...

FARFURIDI Ei! Pentru cine votăm?

BRÂNZOVENESCU Pentru cine votăm?

TRAHANACHE Aveți puținică răbdare! Pentru cine ați mai votat și până acuma?

BRÂNZOVENESCU Nu înțeleg.

FARFURIDI Nici eu.

TRAHANACHE Mă rog, ia să ne tălmăcim noi puțințel...

FARFURIDI Să ne tălmăcim, da, să ne tălmăcim, asta o cerem și noi.

TRAHANACHE Ce sunteți d-voastră, mă rog? Vagabonți de pe uliță? Nu... Zavragii? Nu... Căuzași? Nu... **D-voastră, adică noi, suntem cetățeni, domnule, suntem onorabili... Mai ales noi trei suntem stâlpii puterii: proprietari, membrii Comitetului permanent, ai Comitetului electoral, ai Comitetului școlar, ai Comitetului pentru statua lui Traian, ai Comițiului agricol și ețetera. Noi votăm pentru candidatul pe care-l pune pe tapet partidul întreg... pentru că de la partidul întreg atârnă binele țării și de la binele țării atârnă binele nostru...**

BRÂNZOVENESCU Așa e...

FARFURIDI Așa e, dar...

TRAHANACHE Dar ce? Numele candidatului poate să fie al meu, al d-tale, ori al d-sale, după cum cer enteresurile partidului. Din moment în moment așteptăm să-l știm... Prefectul trebuie să vie; nu-l așteptăm să vie de la telegraf? Ei? Nu bate telegraful?... Bate; ce treabă alta are? Poate că acuma când noi vorbim, poate să fi și sosit numele... pe sârmă, stimabile... Da, pe sârmă, ce crezi d-ta?

FARFURIDI Toate bune și frumoase cum le tălmăcești d-ta, neică Zahario, dar nouă... nouă ni e frică de trădare...

BRÂNZOVENESCU Nu din partea d-tale...

FARFURIDI Nu din a d-tale...

TRAHANACHE Da' din a cui?

FARFURIDI Din a cui, din a cui? Știi d-ta din a cui...

TRAHANACHE Să n-am parte de Joița, dacă știi.

BRÂNZOVENESCU Ei, stimabile, prea te faci chinez, dă-mi voie...

FARFURIDI Știi ce, venerabile neică Zahario, ia să dăm noi mai bine cărțile pe față.

TRAHANACHE Dă-le, neică, să vedem.

Actul III

(Teatrul înfățișează sala cea mare a pretoriului primăriei, un fel de exagon din care se văd trei laturi. Trei uși în fund; cea din mijloc dă în coridorul de intrare; pe cea din dreapta se citește: "Ofițer țivil"; pe cea din stânga: "Arfiva". În stânga la planul al doilea, o ușă cu inscripția "Cabinetul Primarelui". În dreapta, același plan, altă ușă cu inscripția: "Registratura". - Partea din stânga până la ușa "Arfivei" este despărțită de scenă cu un grilaj de lemn acoperit cu perdelețe de chembrică verde. Lângă grilaj, la stânga, în scenă, este o estradă pe care sunt așezate masa și jețul prezidențial. Înaintea mesei, puțin mai jos, este tribuna. Pe masă sunt două candelabre, hârtie, călimări și un clopoțel. Pe tribună o sticlă și un pahar de apă. De partea dreaptă sunt bănci dese și scaune; sub estradă, asemenea. Peste tot sunt bănci și scaune, afară de o cărare lăsată liber de la ușa de intrare din fund prin mijlocul scenii, pe unde vine și se duce lumea. Pe pereți câteva lămpi atârdate în cuie. Lumină cam săracă. La ridicarea perdelei, Trahanache este la masa prezidențială în jețul său, la spatele tribunei. Împrejurul mesii, Brânzovenescu și alți cetățeni. - Înaintea tribunii, cu spatele spre dânsa, alegători, cetățeni, public, unii șezând jos, alții în picioare. Pe bănci, pe scaune și împrejur asemenea. În capul băncilor din față, e Cațavencu împreună cu Ionescu, Popescu și alți dascăli și partizani. - Farfuridi e la tribună. -Perdeaua se ridică asupra unei întreruperi. În toată sala e rumoare. Prezidentul agită clopoțelul.)

SCENA I

TRAHANACHE, CAȚAVENCU, BRÂNZOVENESCU, FARFURIDI, IONESCU, POPESCU, CETĂȚENI, ALEGĂTORI, PUBLIC (Rumoare)

FARFURIDI

(de la tribună) Dați-mi voie (gustă din paharul cu apă.) Dați-mi voie! (Rumoare.)

TRAHANACHE

(trăgându-și clopoțelul) Stimabili! Onorabili! (afabil) faceți tăcere! Sunt cestiuni importante, arzătoare la ordinea zilei... Aveți puținică răbdare... (cătră Farfuridi.) Dă-i înainte, stimabile, aveți cuvântul!

FARFURIDI

(cătră adunare) După ce am vorbit dar din punctul de vedere istoric, din punctul de vedere de drept, voi încheia cât se poate mai scurt...

POPESCU Parol?... Numai dacă t-ei ținea de vorbă. (râsete în partea unde sunt dascălii.)

FARFURIDI Rog, nu mă-nterupeți, dați-mi voie...

TRAHANACHE

(cătră partea unde e Popescu) Stimabile, nu-nterupeți...

FARFURIDI După ce am vorbit dar din punctul de vedere istoric și din punctul de vedere de drept, voi încheia, precum am zis, cât se poate mai scurt. (bea o sorbitură, apoi, reluându-și răsufllarea, rar ca și cum ar începe o poveste.) La anul una-mie-opt-sute-două-zeci-și-unu... fix... (Rumoare și protestări în grupul lui Cațavencu: A! A! A!)

POPESCU Dacă ne-ntoarcem iar la 1821 fix, ne-am procopsit. (rumoare și protestări.)

FARFURIDI Dați-mi voie... La una-mie-opt-sute...

TOȚI

(în cor, cu tonul lui) Douăzeci-și-unu fix... (rumoare și protestări.)

FARFURIDI Dați-mi voie.

TRAHANACHE

(clopoțel) Stimabile, onorabile! Nu înterupeți... Aveți puținică...

CAȚAVENCU Ce răbdare, venerabile domnule prezident! Ceasurile sunt înaintate. Sunt și alți oratori înscriși să vorbească...

TOȚI DIN GRUP Da! Da!

CAȚAVENCU Onorabilul orator a promis să încheie cât se poate mai scurt: apoi ce fel de scurt este asta, s-o luăm a doua oară de la 1821? A! A! A!

TOȚI DIN GRUP A! A! A! (rumoare.)

FARFURIDI Dați-mi voie...

TRAHANACHE

(cătră Farfuridi cu dulceață, ridicându-se peste masă cătră tribună) Stimabile... eu gândesc că nu ar fi rău să sărim la 48...

CAȚAVENCU

(strigând) Mai bine la 64...

POPESCU, IONESCU și TOȚI DIN GRUP Da! Da! La 64...

TRAHANACHE

(ridicându-se ca și când ar consulta adunarea) Adică... la plebicist?

TOȚI Da, la plebicist! (zgomot.)

FARFURIDI

(întorcându-se cu spatele spre adunare și cu fața la prezident) Dați-mi voie, domnule prezident; mi-ați acordat cuvântul: îmi pare că un prezident o dată ce acordă cuvântul...

TRAHANACHE

(sculându-se și punând, peste masă, mâinile pe umerii lui Farfuridi, mângâietor) Dacă mă iubești, stimabile, fă-mi hatârul... să trecem la plebicist... dorința adunării!...

FARFURIDI Dar, domnule prezident...

TRAHANACHE

(și mai rugător) Să trecem la plebicist! (îl întoarce binișor de umeri cu fața spre adunare.)

TOȚI

(cu putere) Da! La plebicist! La plebicist!

Actul IV

(Grădina lui Trahanache, în fund grilaj cu poartă de intrare în mijloc; se vede în fund perspectiva orașelului pe un fundal de dealuri. La dreapta în grădină, pe planul întâi și al doilea, intrarea, cu trei trepte de piatră, în casele lui Trahanache. La stânga boschete. Mobile de grădină.)

SCENA I

ZOE și TIPĂTESCU

ZOE

Unde e? Unde poate să fie Cațavencu?

TIPĂTESCU

Nu știu: a fugit, a murit, a intrat în pământ... (*după o pauză, apropiindu-se de Zoe.*) Ei? Și pentru ce voiești să știi? Pentru că să te-ngrijești mai mult acuma? Din contra. Eu parcă nu mai am grije... Zoe, gândește-te: de două zile, oamenii noștri aleg pe Dandanache, pe care-l așteptăm din minut în minut, - am ordine să-i fac o primire strălucită...

ZOE

Ei și?

TIPĂTESCU

Ei!... De două zile va să zică, strivesc pe Cațavencu, și el nu e nicăiri. Unde e? Pentru ce nu s-arată?... Are scrisoarea, pentru ce nu o publică? Pentru ce a dispărut, nu știu, - din ce motive nu publică scrisoarea, nu mi pasă, - destul că nu o publică... Și-l crezi tu pe mișelul capabil să nu o publice pentru altceva, decât pentru că nu poate?

ZOE

Ce inimă! Ce judecată ai, Fănică? (*cu frământare concentrată.*) **Dar aste două zile cum am trăit eu?...**

Ce strângere continuă de inimă! Ce frică! Ce tortură!... Fiecare persoană care-mi iese înaintea, fiecare figură pe care o văz, fiecare mișcare ce se face în jurul meu, îmi zdrobește toată puterea...

Fănică, ai milă de mine, o zi încă de astfel de chinuri și nu mai pot trăi... înnebunesc... (*iși ia capul în mâini și plânge.*)

TIPĂTESCU

Nu fi copilă, Zoe... Zoe...

ZOE

(plânsă)

Tu nu înțelegi, tu nu simți! Peste câteva minute se sfârșește alegerea și se proclamă deputat al vostru Dandanache; sunt sigură... sigură... că în același moment, mișelul, care s-a ascuns și ne pândește din întuneric, o să-și împrăștie publicația lui infamă... ca să-și răzbune! Ei... atunci eu?...

TIPĂTESCU

(scoate polița din buzunar și i-o arată) Nu poate... dacă face asta, e pierdut...

ZOE

Ce-mi pasă! După ce m-o pierde pe mine!... Fănică! N-aș voi să mă răzbuni, aș voi să mă scapi... Prevedeam asta... Presimțeam c-o să ajungem aici, când am văzut scandalul de alaltăieri seara la întrunire... Iată culmea nenorocirii: el nu știe că ai plastografia lui;... el nu știe că dacă ar veni aici să primească schimbul acestor două hârtii, ar scăpa și el și m-ar scăpa și pe mine... Te-ai bizuit să joci cu Cațavencu și te-ai amăgit, și mi-ai jucat onoarea mea, rușinea mea, viața mea, și ai pierdut, pentru că sau el joacă mai bine ca tine, sau noi avem mai puțin noroc decât el... (*se îneacă de plâns.*) Ce să fac? Ce să fac?

TIPĂTESCU Taci! Vine cineva... șterge-te la ochi!

SCENA II

ACEIAȘI - TRAHANACHE și AGAMIȚĂ DANDANACHE, venind din fund

TRAHANACHE

(foarte politicos) Poftim, poftim, stimabile!

TIPĂTESCU

Cine să fie?

ZOE

Un străin?...

TRAHANACHE

(coborând)

Dă-mi voie, Joițico, să-ți recomand pe d. Agamiță Dandanache!

ZOE și TIPĂTESCU

Dandanache! (*complimente.*)

TRAHANACHE

Candidatul nostru!... adică ce mai candidat! Alesul nostru.

DANDANACHE

(vorbește peltic și sâsâit)

Sărut mâna... Și domnul? Bărbatul dumneei?

TRAHANACHE

Nu, eu sunt bărbatul dumneei, dumneei este nevasta mea, cum am avut onoarea să vă recomand...

DANDANACHE

Și d-voastră?

TRAHANACHE

Și eu?... Bărbatul dumneei... Eu (*serios*) Zaharia Trahanache, prezidentul Comitetului permanent, Comitetului electoral și... ai puținică răbdare... (*se caută în buzunar și scoate o cartă de vizită, pe care i-o dă lui Dandanache*), sunt aicea toate comitetele...

DANDANACHE

Mersi!... Și domnul?...

TRAHANACHE

Domnul Fănică Tipătescu, prefectul nostru, amicul meu și al familiei mele.

DANDANACHE

(lui Fănică)

Îmi pare bine, d-le prezident! (*îi dă mâna. Trahanache trece lângă Zoe.*)

TIPĂTESCU

Și mie, onorabile, nu mai puțin... Sunt încântat... Dar cu ce ocazie pe la noi?

DANDANACHE

Cu ocazia aledzerii, neicursorule, cu ocazia aledzerii; stii, m-a combătut opoziția și colo, și dincolo, și dincolo... și rămăsesem eu... care familia mea de la patuzsopt în Camera... rămăsesem mă-nțelezdi fără coledzi... și așa am venit pentru aledzere.

ZOE

(cu răutate) Nu trebuia să vă mai deranjați...

DANDANACHE Ba încă țe deranz, conîta mea! Da' stii, nu fătea să nu fațem măcar act de prezență...

TRAHANACHE Se-nțelege! Foarte bine, foarte bine! Trebuie, trebuie.

6. Completează în tabelul de mai jos cu elementele teoretice specifice comediei (din tabelul de la prima pagină). Adaugă și exemple din text:

Specia	Personajul	Conflictul	Deznodământ	Registrul stilistic
COMEDIA	•	•	•	•
	•	•	•	•
	•	•	•	•

7. Având în vedere elementele constitutive ale tipurilor de comic din tabelul de mai jos:

Tipuri de comic				
Tipuri	Comic de situație	Comic de caractere	Comic de moravuri	Comic de limbaj
P R O C E D E E	- Triunghiul conjugal - Confuzia - Cuplul comic - Încărcătura - „quiproquo-ul”, etc	- personajul definit prin monomanie: <i>demagogul, avarul, ipocritul, gelosul, servilul</i> , etc. - Personajul definit prin rolul lui în compoziție: <i>prim-amorez, cochetă, încornorat, confident</i> - Numele personajului	Satira unor moravuri degradate: <i>alcoolismul, șantajul, adulterul</i> etc	- Greșeli de vocabular - Construcția prolixă - Nonsensul - Ticul verbal - inadecvarea la context

Completează cu exemple potrivite din text:

Tipuri de comic				
Tipuri	Comic de situație	Comic de caractere	Comic de moravuri	Comic de limbaj
P R O C E D E E				

Elemente specifice textului dramatic *O SCRISOARE PIERDUTĂ*. Aplicații

1. Selectează din lista de mai jos și notează în tabel care consideri că e tema și care sunt motivele literare în textul lui Caragiale. Justifică alegerile în spațiul alocat în același tabel:

șantajul, lupta pentru putere, politicul și imoralitatea, falsificarea listelor politice, viața politică și de familie.

TEMA	MOTIVE	JUSTIFICARE
	_____
	_____
	_____
	

2. Completează spațiile libere de mai jos referitoare la momentele subiectului cu informațiile identificate de tine în text:

Actul I: **expozițiunea:**
.....
și **intriga:**
Actul II: **desfășurarea acțiunii :**
.....
.....
Actul III:
punctul culminant:
.....
Actul IV: **deznodământul:**
.....

3. Conflictul în acest text constă în confruntarea pentru putere politică dintre reprezentanții partidului aflat la putere (triunghiul erotic: Tipătescu, Zoe, Trahanache) și Nae Cațavencu. Ce conflict consideri că e:

- exterior
 interior

Argumentează:

.....

4. Alege două secvențe / scene dramatice care ți-au atras atenția și care sunt relevante pentru conflictul politic prezentat în text și justifică alegerea lor:

Secvența / scena I:

Secvența / scena a II-a:

5. Recitește fragmentele de mai jos (unul fiind selectat din textul lui Caragiale, celălalt din piesa *Act venețian* de Camil Petrescu), concentrându-te asupra didascalioilor, apoi răspunde întrebărilor de mai jos:

TEXTUL A

Scena I

TIPĂTESCU, puțin agitat, se plimbă cu „Răcnetul Carpaților” în mână; e în haine de odaie; PRISTANDA în picioare, mai spre ușă, stă rezemat în sabie

TIPĂTESCU (terminând de citit o frază din jurnal) : „...Rușine pentru orașul nostru să tremure în fața unui om!... Rușine pentru guvernul vitreg, care dă unul din cele mai frumoase județe ale României pradă în ghearele unui vampir!...” (indignat) Eu vampir, 'ai?... Caraghioz!

PRISTANDA (asemenea) : Curat caraghioz!... Pardon, să iertați, coane Fănică, că întreb: bambir... ce-i aia, bampir?

TIPĂTESCU: Unul... unul care sugă sângele poporului... Eu sug sângele poporului!...

PRISTANDA: Dumneata sugi sângele poporului!... Aoleu!

TIPĂTESCU: Mișel!
 PRISTANDA: Curat mișel!
 TIPĂTESCU: Murdar!
 PRISTANDA: Curat murdar!

TEXTUL B

NICOLA (cu umerii crispați, totul e încleștat în el): E moartă, Signora.

ALTA: (încremenește, cu fior nelămurit): Oh! A fost bolnavă? De ce a murit?

NICOLA (șovăie, parcă l-ar stingheri mâinile lui grele de uriaș, cuvântul cade cu întârziere): Am ucis-o eu, Signora.

ALTA (îngrozită, își strânge brațele la piept): Nicola, tu? (se uită copleșită, întrebătoare, la Pietro)

NICOLA (încleștat și trist, totul vine în el ca de la capătul lumii): De 17 ori am înfipt cuțitul în ea. Am prins-o cu iubitul ei (simplu). Întâi l-am omorât pe el.

ALTA (năucită, nu se poate regăsi): Nicola, cum ai să afli har înaintea Prea Sfintei? De aceea ești fugar?

NICOLA (senin ca un strigoi): N-am fugit. M-am dus în fața judecătorilor. Ei au găsit că nu trebuie să fiu pedepsit. Ei m-au iertat, dar eu nu m-am putut ierta (cu o durere întoarsă) Era frumoasă (îi cade capul în piept) Am plecat din sat. Am vrut să intru la galere să vâslesc zi și noapte. Am devenit marinar. Și acum sunt aici (se frânge din umeri, din tot trupul lui de uriaș, ușor ca o plantă care se închide) Au trecut de atunci 18 ani, 7 luni și 23 de zile.

ALTA (rămâne adânc îngândurată, nu se regăsește): N-am crezut, n-am bănuit.

PIETRO: E timpul să găsești împăcare, Nicola. Ai plătit ce era de plătit, pentru greșeala înfăptuită. Erai prea tânăr, deci nu destul de priceput ca să-ți alegi o femeie potrivită. Acum, la 40 de ani, ai alți ochi. Uită-te la cer.

NICOLA (mereu încrunțat sub apăsarea unei sentințe pentru trei vieți): Nu, Signor, Cerul e înjunghiat (urmează o îndelungă tăcere strivitoare).

ALTA (cu un țipăt ușor de spaimă): Nu, Pietro, nu sta acolo.

PIETRO (privește și constată că e chiar sub un greu lustru florentin de fier bătut cu multă frumusețe; surâde): Iar spaimete tale? Dar am adus meșteri care l-au verificat. Cu toată vechimea lui, este sigur că ține.

Bifează acum în tabelul de mai jos informațiile care se potrivesc fiecărui text:

T E X T U L	Didascaliile sunt:		Didascaliile sugerează:	
	succinte	ample	stări interioare dramatice, profunde ale personajelor, frământări construite stilistic (metafore, comparații, hiperbole etc)	mișcări, tonuri, atitudini ale personajelor, fără accent pe elemente stilistice
A				
B				

6. Consideri că indicii de spațiu și de timp sugerează actualitatea acțiunii textului? Adaugă propriile argumente (sau contraargumente) celor prezentate în tabel:

Indici	Exemple	Argumente actualitate
spațiu	“în capitala unui județ de munte, în zilele noastre”	Sunt prezente în primele didascalii, sugerând că asemenea întâmplări pot avea loc oricând și oriunde în spațiul românesc.
timp	Se deduc cu exactitate din replici: “anul de grație 1883” (replica lui Cațavencu din actul III)	probabil în județul Prahova, <i>capitala fiind Ploiești</i>

Argumentele (sau contraargumentele) tale:

.....

.....

.....

7. În studiul său, *Numele proprii în opera comică a lui Caragiale*, Garabet Ibrăileanu notează referitor la personajele lui Caragiale:

*Autorii comici obișnuiesc să pună nume, care prin conținutul lor noțional (când sunt formate din cuvinte comune ca **Farfuridi**), ori prin asociații cu medii comice (**Veta**, nume de mahala), ori prin sonoritate (**Cațavencu**), ori prin altceva, să semene cu personajul și să-l caracterizeze. (...) **Zaharia Trahanache**, și prin nume și mai ales prin prenume, și în definitiv prin combinarea numelui și a prenumelui, sugerează bătrânețea și chiar decrepitudinea și tot ce are greoi și ticăit venerabilul președinte. **Farfuridi** și **Brânzovenescu**, prin aluzia culinară a numelor lor, sugerează, cred, inferioritate, vulgaritate și lichelism. **Cațavencu**, cu silabele lui stridente și cu conturul ridicol, redă perfect pe demagogul **latrans**. **Agamiță Dandanache** rimează, cred, cu ramolismul comic, prin diminutivul caraghios al strașnicului nume Agamemnon, pe care Trahanache îl pronunță **Gagamiță** și care redă căderea în copilărie a acestui ramolit; prin conținutul notional al cuvântului **Dandanache** și prin sonoritatea acestui cuvânt; prin sufixul **ache**, comun și numelui lui Trahanache, și prin suma tuturor acestora. Iar cuvântul **dandana** se potrivește cu rolul lui din piesă: schimbarea intempestivă a candidatului la deputăție, dezesperarea Zoei din cauza scrisorii amoroase etc., plus dandanaua mai veche cu **pac! La Războiul**. (...) Tipologie variată, care face concurență stării civile.*

Având în vedere observațiile criticului literar, justifică în tabelul de mai jos ideea că fiecare nume sugerează câte o trăsătură morală de bază a personajului:

Personajul	Trăsătura	Justificare
Tipătescu	impulsivitate
Trahanache	tergiversare

	
Zoe	fire voluntară
Cațavencu	cameleonism
Pristanda	ipocrizie

8. Comentează în patru – cinci rânduri viziunea criticului literar asupra construcției acțiunii bazată pe **simetrie**:

Această simetrie, care unora le-a părut o slăbiciune a Scrisorii pierdute, repetarea unui personaj prin unul asemănător – adică a lui Cațavencu prin Dandanache – credem a fi, din contra, o însușire deosebită, care dă satirei o mare importanță simbolică. Imoralitatea a biruit prin imoralitate. Pretinsa împăcare, acea seninătate a Scrisorii pierdute nu este decât o violentă satiră, fără iluzii, de un scepticism integral, față de mecanismul iremediabil viciat al vieții noastre politice. (Pompiliu Constantinescu, I. L. Caragiale, în Scrieri alese)

.....
.....
.....
.....
.....

DE LA TEXT LA SPECTACOL – SPECTATORUL ȘI CRONICA DE SPECTACOL

- Vizionare spectacole Teatrul Clasic Arad sau alte spectacole, inclusiv online, la linkurile:
<https://teatrulclasic.ro/noutati/teatru-la-un-click-distanta-teatrul-clasic-ioan-slavici-isi-invita-publicul-la-spectacol-online/>
<https://www.teatrulnationalcluj.ro/>
- Grilă - cronică de spectacol

CHESTIONAR – CRONICĂ

1. CARACTERISTICI GENERALE ALE SPECTACOLULUI

- Autor. Povestea.
- Cine ține toate elementele spectaculare unite? (Relații între sistemele scenice)

c. Coerența sau incoerența punerii în scenă. Pe ce este fondată montarea?

d. Ce loc are spectacolul în contextul cultural și estetic?

e. Ce te impresionează în acest spectacol? Care sunt momentele puternice, bine realizate?

e. Ce te deranjează cu privire la această producție: Care sunt momentele slabe sau plictisitoare? Se poate compara cu alte spectacole actuale?

2. DECORUL SCENIC

a. Scena, arhitectură, spațiu de acțiune

b. Relația dintre spațiul de joc și spațiul publicului

d. Principiile de organizare a spațiului:

1. Funcția dramaturgică a spațiului scenic și utilizarea acestuia

2. Relația dintre ceea ce este pe scenă și ceea ce este în afara scenei

3. Conexiunea dintre spațiul utilizat și locul desfășurării poveștii (ficțiunea spațiului)

4. Relația dintre ceea ce este arătat/prezentat și ceea ce este ascuns

5. Cum se succed modificările de decor, cât de solicitante sunt aceste modificări?

e. Culori folosite, forme și materiale; conotații

3. SISTEM DE ILUMINAT

a. Legătura între poveste/text, spectacol și actori (jocul acestora)

b. Efecte realizate în spectacol. Conotații.

4. RECUZITĂ

Natura, funcția, materiale, relația cu spațiul și corpul; utilizarea acestora

5. COSTUME, MACHIAJ, MĂȘTI

Funcția, sistemul, relația cu spațiul și corpul, ce determină folosirea acestora?

6. PERFORMANȚA ACTORILOR

a. Descrierea fizică (gestică, mimică, machiaj) schimbarea acestora.

b. Construirea caracterelor. Actor/rol.

c. Relațiile actorului cu grupul. (generos, egoist etc)

d. Relația dintre text și corp

e. Vocea: calitate, efecte, dicție, abilități de a cânta.

f. Statutul actorului: în trecut (premiu, roluri, workshopuri) în prezent (proiecte)

Exemplu de cronică teatrală pentru spectacolul GOLDBERG SHOW

Trailerul spectacolului aici:

<https://www.youtube.com/watch?v=7VP3jvSL3BA>

Cronica spectacolului:

TEME ȘI VARIAȚIUNI - CRONICĂ TEATRALĂ DE MIRCEA MORARIU

Titlul ales de George Tabori pentru piesa scrisă în 1991, a cărei primă punere în scenă a fost regizată chiar de el - *Variațiunile Goldberg* - a fost, cred, încă o expresie a felului specific, în egală măsură serios și jucăuș, în care binecunoscutul dramaturg englez de origine evreiască și-a conceput majoritatea creației. Creație a cărei temă majoră o reprezintă tragedia poporului evreu, Holocaustul, abordată într-un chip neconvențional, în nici un caz și nu în chip obligatoriu în stilul oratoriului solemn. Câteodată aparent, însă - atenție! - doar aparent, ironic, comic, în cheia farsei grotești dacă nu cumva chiar mimând răspărul. Deși trebuie să spunem că există substanțiale diferențe de ton și de abordare între, de pildă, pe de-o parte *Canibalii* și, pe de alta, *Mein Kampf*.

Variațiunile Goldberg ar putea fi un titlu generator de dezamăgiri pentru acel gen de spectatori care au mers la teatru cu speranța că le va fi dat să vadă un spectacol al cărui posibil protagonist ar fi Johann Sebastian Bach și celebrele lui pagini muzicale BWV, scrise în 1741. Numite *Variațiunile Goldberg* după numele primului lor interpret. Probabil tocmai din dorința de a mai atenua din posibila dezamăgire, au fost destule cazuri de regizori ce au decis să se slujească de muzica lui Bach drept ilustrație muzicală pentru spectacolul lor. Titlul ales de Tabori se dovedește însă numai aparent înșelător deoarece, în realitate, îi sugerează publicului spectator cheia de acces către profundul plurisemantism al textului. *Variațiunile Goldberg* situându-se departe de condiția de simplă meta-piesă, adică de a fi un simplu text – al câtelea? – în care teatrul se amuză pe seama sa și a capricioșilor săi făptuitori, pe seama a ceea ce se întâmplă în timpul repetițiilor și în afara lor.

Nu, în nici un caz, *Variațiunile Goldberg* nu se limitează la condiția de piesă despre cum se face un spectacol, fie el și unul pe tema Creațiunii sau despre raporturile bizare dintre regizorul , fie el și veleitar, dar cu fumuri de Demiurg că doar nu degeaba numele îi este unul predestinat- Jay- (Iehova) și actorii ce, foarte adesea, se supravaluează, sunt capricioși, ba chiar li se întâmplă să fie de-a dreptul răi. Tot la fel cum *Variațiunile Goldberg* nu este în nici un caz numai o piesă despre complementaritățile și adversitățile dintre regizor și asistentul său, pe nume Goldberg. Sigur, temele principale, cele mai accesibile ale piesei indiscutabil acestea sunt, cu precizarea fundamentală că impactul, valoarea, farmecul ei profund, generatoare de virtuozități spectaculare, de răscolirea problematică, vorba lui Camil Petrescu, sunt reprezentate de nenumăratele, surprinzătoarele variațiuni. Acelea care fac ca într-un singur text să se ascundă cel puțin vreo patru piese cu finaluri multiple, soft sau hard, toate aflate la dispoziția regizorului și ale colaboratorilor lui.

Caracterul, indiscutabil, complex, pe alocuri chiar stufos al textului, „amestecul planurilor” specific compoziției sale, un amestec adus în discuție cu justificare într-un cuvânt însoțitor de Alexandru Al. Sahighian, bravul traducător în românește al piesei și, fără doar și poate, ideile pe care se fundamentează spectacolul său, i-au impus regizorului Mihai Măniuțiu necesitatea unei adaptări. Datorată Ancăi Măniuțiu, aceasta are meritul de a-i conferi piesei lui

George Tabori un plus de suplețe, fără a-i afectat în nici un fel pluralitatea filosofică a sensurilor. S-a optat pentru un titlu specific- Goldberg Show- aflat în absolută consonanță cu matricea stilistică a montării. S-a optat, de asemenea, și pentru un subtitlu la fel de elocvent- Facerea lumii și alte întâmplări. În ideatica și concretizarea scenică a acelor alte întâmplări concentrându-se, după părerea mea, în bună parte originalitatea montării și caracterul ei reflexiv șocant ce nu se rezumă defel la finalul radical în favoarea căruia a optat Mihai Măniuțiu. *Goldberg Show* este o nouă și puternică ilustrare a formulei spectaculare a cabaretului metafizic preocupantă în anii din urmă pentru regizor. Manifestată ca atare pentru întâia oară, dacă îmi aduc bine aminte, într-un alt spectacol montat în urmă cu mai bine de trei ani tot pe scena Teatrului Național „Vasile Alecsandri” din Iași. E vorba despre *Domnul Swedenborg vrea să viseze*.

De data aceasta, Mihai Măniuțiu merge mult mai departe. O face în primul rând amplificând ponderea inserturilor coregrafice al căror rol este acela de a concretiza vizual secvențele din spectacolul despre Facerea Lumii . O face, fiind în chip substanțial sprijinit în demersul său de coregrafa Andrea Gavriluși și de tinerii actori- dansatori Andrei Andriucă, Diana Beschia, Iuliana Budeanu, Gelu Ciubotaru, Biatrice Cozmolici, Mariana Dumitrache, Ana-Maria Fasolă, Radu Homiceanu, Andrei Iurescu, Alexandra Macovei, Laura Matiuș, Nicoleta Miru, Sebastian Munteanu, Beatrice Teișanu, Irina Tocănel, Alexandru Torboli, a căror contribuție la izbânda spectacolului este departe la a se limita la condiția de figurație, fie ea chiar una specială.

Spectacolul cu Facerea Lumii e pregătit de trupa unui teatru oarecare din Ierusalim, ai cărei componenți sunt interpretați de Tatiana Ionesi, Livia Iorga, Doina Deleanu, Oana Sandu, Doru Aftanasiu , Ionuț Cornilă, Radu Ghilaș, Horia Veriveș, fiecare cu evidente și de succes aspirații de personalizare a evoluțiilor. Totul sub conducerea și cu amestecul regizorului Jay ce, pe măsură ce lucrul înaintează, își asumă o aură mai întâi demiurgică, mai apoi luciferic-demonică. E vorba despre treceri rigurose observate, înțelept intuite, marcate, comentate și, în fine, tragic acceptate asemenea unei inexorabile fatalități, privite ca o decontare târzie a unuiia dintre cele mai cumplite momente din istoria secolului trecut de asistentul de regie Goldberg. Un Goldberg impecabil, sensibil, cu infinite nuanțe interpretat de actorul invitat Marcel Iureș, a cărui prezență pe scena Naționalului ieșean are și semnificația unei regăsiri, după 17 ani, cu regizorul sub bagheta căruia a înregistrat unele dintre cele mai răsunătoare succese din carieră. Căroră acum li se adaugă încă unul, devenit parcă și mai pregnant în partea finală a reprezentației. Trecerile despre care vorbeam sunt cum nu se poate mai solicitante pentru titularul rolului Jay, Călin Chirilă, autorul unei evoluții de excepție, importantă nu doar pentru ceea ce înseamnă palmaresul lui personal, altminteri deja destul de consistent. Călin Chirilă semnează un rol care-i relevă chiar mai mult decât în alte dăți admirabilele imensele-i calitățile actoricești. Sublinate de un light design departe de a fi doar unul de acompaniament, ci și de veritabil comentariu (semnatarii lui sunt Lucian Moga și Cristian Șimon), un light design asociat fără fisură evoluțiilor complementare ale protagoniștilor montării, parte integrantă a costumelor create de Cristina Milea, cam tot la fel cum se întâmpla acum vreo 20 de ani în extraordinarul *Orfanul Zhao* montat de Alexandru Dabija la Teatrul Tineretului din Piatra Neamț. În plus, a înșiși corpurilor lor. Marcel Iureș și Călin Chirilă practică un joc perfect armonizat ce se dovedește astfel chiar, dacă nu cumva îndeosebi în discuțiile contradictorii dintre ei.

Formula cabaretului metafizic este dublată în spectacolul de la Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași de aceea a concertului scenic. Există numeroase momente în care montarea dobândește alura unui veritabil concert rock, susținut ca atare de muzica compusă de Mihai Dobre (de la formația Șuie Paparude) și de interpretul acesteia, actorul Cosmin Maxim, a cărui

voce este amplificată la maximum în boxe. Ca și de scenografia bogată, deși compusă, paradoxal, din elemente relativ puține, semnată de Adrian Damian. Scenografie al cărei impact crește progresiv, ajungând să-și confirme deplina valoare în scena finală, neașteptată, crudă, teribilă de-a dreptul. Scena în care, înainte crucificării, Goldberg este așezat pe un postament alcătuit din reflectoare vechi, uzate, lipsite de lumină. Explicându-se, poate și în acest fel, slide-urile de la început. Dumnezeu e mort, cum spunea Nietzsche (Holocaustul fiind un timp în care e foarte posibil ca Dumnezeu chiar să fi fost mort) și Nietzsche e mort, cum ne încredințează George Tabori că ar fi spus Dumnezeu.

Teatrul Național „Vasile Alecsandri” din Iași - GOLDBERG SHOW - FACEREA LUMII ȘI ALTE ÎNTÂMPĂRI după VARIAȚIUNILE GOLDBERG de George Tabori; Traducerea: Alexandru Al. Șahighian; Adaptarea: Anca Măniuțiu; Regia: Mihai Măniuțiu; Decorul: Adrian Damian; Costumele: Cristina Milea; Coregrafia: Andrea Gavrilu; Asistent coregrafie: Oana Sandu; Muzica originală: Mihai Dobre; Light design: Lucian Moga și Cristian Simion; Cu: Marcel Iureș, Călin Chirilă, Tatiana Ionesi, Livia Iorga, Doina Deleanu, Oana Sandu, Cosmin Maxim, Doru Aftanasiu, Ionuț Cornilă, Radu Ghilaș, Horia Veriveș și Andrei Andriucă, Diana Beschia, Iuliana Budeanu, Gelu Ciubotaru, Biatrice Cozmolici, Mariana Dumitrache, Ana-Maria Fasolă, Radu Homiceanu, Andrei Iurescu, Alexandra Macovei, Laura Matiuț, Nicoleta Miru, Sebastian Munteanu, Beatrice Teișanu, Irina Tocănel, Alexandru Torboli; Data reprezentației: 11 iulie 2016.

TEMĂ:

Redactează cronica unui spectacol la alegere.

PROIECT INDIVIDUAL TEXTUL MULTIMODAL. AFIȘUL DE SPECTACOL DE TEATRU

Realizează / recrează afișul unui spectacol teatral (poate fi chiar cel preferat), ținând cont de elementele constitutive:

Informații pentru promovarea spectacolului	
1. Titlul spectacolului	
2. Distribuția completă / actorii principali	
3. Slogan (opțional)	
4. Numele personajelor	
5. Numele regizorului	
6. Data spectacolului	
Imagini	
1. Imagine de fundal (peisaj, interior sau o simplă culoare de fundal)	

2. Fotografiile actorilor principali / imagini ale personajelor, temelor sau principalelor motive (chiar create de tine)	
3. Elemente de decor, recuzită (opțional)	

Câteva tutoriale pentru realizat afișe:

Tutorial realizare afiș în Video Photoshop: <https://www.youtube.com/watch?v=hvVxPJ844Q8>

Tutorial în engleză (Adobe Photoshop): <https://www.youtube.com/watch?v=6myXnfqHNGs>

Produs final: PADLET cu afișele clasei

Sugestii de spectacole:

O scrisoare pierdută: <https://www.youtube.com/watch?v=-s0u81aDBLE>

Patima roșie: <https://www.youtube.com/watch?v=J9Jchdo4KWU>

Cântăreața cheală: <https://www.youtube.com/watch?v=M3DeaPoGviI>

Exemple de afișe realizate de elevi:

<https://padlet.com/camichirila77/ysizo06gbz9r8uj5>

Bibliografie:

- (coord.) Nicolae Manolescu, *Limba și literatura română. Manual clasa a X-a*, București, Editura Sigma, 2005
- (coord.) Camelia Circa-Chirilă, *Literatura și celelalte arte. Ghid interactiv pentru profesori și elevi*, Pitești, Editura Nomina, 2009
- Nicolae Mihai-Brânzeu, Camelia Circa-Chirilă, Carmen Crețu, Zoltan Lovas, *Ghid interactiv pentru cursuri opționale*, Pitești, Editura Nomina, 2011
- Ion Luca Caragiale, *Teatru*, București, Editura Litera Internațional, 2010
- Camil Petrescu, *Act venețian*, București, Editura Gramar, 2009
- Garabet Ibrăileanu, *Studii literare*, București, Editura Albatros, 1976
- Pompiliu Constantinescu, *Scrieri alese*, București, Editura de Stat pentru Literatură și Artă, 1957

Webografie:

- <https://www.youtube.com/watch?v=1dgLEdDfddk>
- <https://www.youtube.com/watch?v=FrdVdKlxUk>
- <https://www.youtube.com/watch?v=tSSjliHrttQ>
- <https://www.youtube.com/watch?v=-iX2lg4eYwQ>
- <https://www.youtube.com/watch?v=101sKhH-IMQ>
- <https://www.youtube.com/watch?v=p-gRFMw5D3M>
- https://www.youtube.com/watch?v=SM4_eSK2fhE
- <https://www.youtube.com/watch?v=57yzZ4GrZaA>
- [tiff.ro](http://www.tiff.ro)
- <https://www.youtube.com/watch?v=XS3XS3iEuzs>
- <http://aarc.ro/articol/strinul-cronic-de-film>
- <https://www.youtube.com/watch?v=kvJyCAvdcxI>
- https://www.voki.com/site/pickup?scid=16148900&chsm=0f07473a299cfc14d71cde2e33472a75&fbclid=IwAR2SSZHIVcfG0wK2Q8vYNVl8egjFeMbcy62kA1Rw_eCVKnyx96wVINs6hA8#.XnADOBzeOP4.facebook
- <https://www.youtube.com/watch?v=-s0u81aDBLE>
- <https://teatrulclasic.ro/noutati/teatru-la-un-click-distanta-teatrul-clasic-ioan-slavici-isi-invita-publicul-la-spectacol-online/>
- <https://www.teatrulnationalcluj.ro/>
- <https://www.youtube.com/watch?v=7VP3jvSL3BA>
- <https://www.teatrulnationaliasi.ro/noutati/teme-si-variatiuni-cronica-teatrala-de-mircea-morariu--328.html>
- <https://www.youtube.com/watch?v=hvVxPJ844Q8>
- <https://www.youtube.com/watch?v=6myXnfqHNGs>
- <https://www.youtube.com/watch?v=-s0u81aDBLE>
- <https://www.youtube.com/watch?v=J9Jchdo4KWU>
- <https://www.youtube.com/watch?v=M3DeaPoGviI>
- <https://padlet.com/camichirila77/ysizo06gbz9r8uj5>
- <http://www.isjarad.ro/RED/Camelia%20CircaChiril%C4%83%20RED..pdf>